

**IZVEŠTAJ ORADU
CENTRA ZA PRAVA DETETA U 2015. GODINI**

1. Uvodne napomene

- Tokom 2015. godine u Centru za prava deteta je radilo **4** stalno zaposlenih i **6** saradnika kontinuirano angažovano po osnovu ugovora. Osim toga, za potrebe pojedinačnih projekata bilo je angažovano još **55** saradnika po osnovu kraćih (najčešće) ugovora o delu ili ugovora o autorskom delu. Dana 30. septembra jednom zaposlenom prestao je radni odnos.
- U 2015. godini organizovana su **2** sastanka Upravnog odbora Centra za prava deteta. Na održanom sastanku 11. februara Upravni odbor je u skladu sa članovima 13. i 14. Statuta Centra za prava deteta imenovao Milenu Golić Ružić za direktorku Centra za prava deteta.
- Redovna godišnja sednica Skupštine Centra za prava deteta održana je u martu 2015. godine. Na skupštini je za novog člana Upravnog odbora izabrana Slađana Radulović kao predstavnik zaposlenih u Centru za prava deteta.
- Centar za prava deteta je 24. aprila 2015. godine dobio sertifikat za sistem menadžmenta kvalitetom prema standardu SRPS ISO 9001:2008 za **obim sertifikacije Promocija, unapređenje i zaštita prava deteta**. U prvom kvartalu 2015. godine uveden je sistem upravljanja kvalitetom, zaposleni Centra su završili obuku, izvršena je verifikacija interne kontrole uspostavljenog sistema, kao i prvi deo eksterne provere tela za sertifikaciju i nadzor sistema kvaliteta (JUQS – Društvo za sertifikaciju i nadzor sistema kvaliteta). Tokom procesa uvođenja Sistema menadžmenta kvalitetom ISO 9001:2008 Centar je kroz unapređenje svih procesa u organizaciji uredio organizaciju da funkcioniše u skladu sa ovim standardom. Na ovaj način Centar je dodatno osigurao svoju partnersku ulogu u saradnji sa različitim donatorima/partnerima.
- Tim zaposlenih u Centru održavao je redovne sastanke jednom nedeljno. Ovi sastanci organizovani su radi kontinuirane razmene informacija među zaposlenima, kao i praćenjem ukupnih aktivnosti organizacije. Takođe, tokom 2015. godine održana su i **3** tim bilding sastanka za tim Centra.
- Krajem 2015. godine započet je proces strateškog planiranja rada Centra za prava deteta za period 2016 – 2020. godina. Rezultat ovog procesa su izrađena radna verzija Strateškog plana razvoja Centra za prava deteta za period 2016 – 2020. godine, kao i operativni plan aktivnosti za 2016. godinu.
- Tokom cele godine Centar je objavljivao svoje izveštaje i ostale važne izvore informacija na mrežama Eurochild, Mreža organizacija za decu - MODS, CRNPS. Bilten Centra za prava deteta je distribuiran kvartalno na srpskom jeziku, a na engleskom godišnje i to na više od **100** adresa.
- U periodu 1. januar – 23. decembar 2015. godine sajt Centra za prava deteta imao je ukupno **13497** posetilaca.
- U ovom periodu Centar je sproveo ukupno **5** projekata.

- U skladu sa zakonom Centar je podneo Završni račun za 2014. godinu Agenciji za privredne registre.

2. Projekti koje je Centar za prava deteta realizovao u 2015. godini

2.1. „Institucionalna podrška razvoju kapaciteta Centra za prava deteta“

Vreme realizacije: 2013 – 2016. godina

Projekat se realizuje u partnerstvu i uz finansijsku podršku Swedish International Development Cooperation Agency preko Save the Children International

Reč je o nastavku istoimenih projekata implementiranih u periodu od 2011. do 2012. godine, podržanih od Save the Children Sweden. Projekat treba da doprinese razvoju Centra za prava deteta kao vodeće organizacije za praćenje prava deteta u Srbiji i na zapadnom Balkanu.

I tokom 2015. godine projekat je bio usmeren ka izgradnji organizacije kroz poboljšanje i širenje saradnje i umrežavanje sa drugim organizacijama na nacionalnom i evropskom nivou, poboljšanju mehanizama za punu primenu zakonodavnih rešenja u oblasti prava deteta, razvoju relevantnih tematskih izvora i materijala kako za Centar za prava deteta tako i za ostale organizacije u Srbiji, povećanju participacije dece u procesu praćenja i izveštavanja o primeni Konvencije o pravima deteta i Univerzalnog periodičnog pregleda, unapređenju sistema informisanja šire javnosti, posebno dece i relevantnih društvenih činilaca o aktivnostima koje Centar sprovodi, kao i jačanju unutrašnje strukture i dostizanja efikasnije organizacije delovanja Centra za prava deteta.

Ostvareni rezultati:

- ✓ Realizujući projekat predstavnici Centra lobirali su za izmene i dopune različitih zakona relevantnih za oblast prava deteta, npr. Zakon o sportu.
- ✓ S ciljem uspostavljanja i unapređenja saradnje sa organizacijama civilnog društva u Srbiji i regionu predstavnici Centra su učestvovali na **43** stručna/javna skupa u zemlji i inostranstvu.
- ✓ Baza relevantnih zakona postavljena na internet prezentaciji Centra za prava deteta sadrži **94** zakona Republike Srbije koji se tiče dece.
- ✓ S ciljem lobiranja i zastupanja u vezi sa unapređenjem prava deteta u zakonodavstvu i praksi u Srbiji predstavnici Centra za prava deteta učestvovali su u radu radnih grupa za izradu izmena i dopuna zakona, strategija, akcionih planova.
- ✓ Predstavnici dečjih/omladinskih grupa Dečji informativno kulturni servis - DX i Klub za zdrave promene – klub koji okuplja decu sa smetnjama u razvoju zajednički su organizovali:
  - javnu akciju pod nazivom “Šta je deci i mladima u Beograda potrebno”. Akcija je organizovana s ciljem prikupljanja mišljenja i stavova dece i mladih o tome šta oni vide kao prioritetne potrebe svoje generacije, sa naglaskom na potrebama čije se zadovoljavanje može u celosti ili delimično obezbediti na nivou lokalne samouprave. Rezultati su predstavljeni Savetu za prava deteta grada Beograda.
  - tribinu povodom obeležavanja 19. novembra Svetskog dana zaštite dece od zlostavljanja. Tim povodom članovi DX-a i Kluba za zdrave

promene ukazali su svojim vršnjacima kako da prepoznaju šta je to zlostavljanje i zanemarivanje i kako mogu da reaguju ako se nađu u situaciji u kojoj se dešava zlostavljanje ili zanemarivanje. Tokom tribine predstavljeni su i stavovi njihovih vršnjaka o tome kako oni vide svoju ulogu u unapređenju zaštite dece od zlostavljanja, šta misle da država i lokalna zajednica mogu dodatno da urade po ovom pitanju.

Na tribini je učestvovalo **50 dece i mladih**.

- ✓ Koalicija za monitoring prava deteta u Srbiji je pod koordinacijom Centra finalizovala Drugi i treći alternativni periodični izveštaj o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014). Centar je Alternativni periodični izveštaj dostavio Komitetu za prava deteta.
- ✓ Povodom obeležavanja 20. novembra organizovana je Nacionalna konferencija s ciljem predstavljanja Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014). Na konferenciji je prisustvovalo **60 učesnika**.
- ✓ Tokom 2015. godine Centar za prava deteta je dobio sertifikat za sistem menadžmenta organizacije po ISO9001 standardu.
- ✓ Započet proces strateškog planiranja za period 2016 – 2020. godina.

2.2. „Ka pravosuđu po meri deteta u Srbiji“

Vreme realizacije: mart 2015 – maj 2017. godina

Projekat se sprovodi u okviru IPA projekta – „Jačanje pravosuđa i socijalne zaštite kako bi se unapredila dečija zaštita u Srbiji“ koji finansira Evropska unija, a realizuje se u partnerstvu sa Ministarstvom pravde, Ministarstvom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja i UNICEF-om

Projekat je usmeren ka:

- stvaranju preduslova za realizaciju procedura koje obezbeđuju najbolji interes deteta u parničnom postupku izradom smernica/instrumenata, zalaganjem za poštovanje učešća dece kroz korišćenje studija/dokaza i osposobljavanjem zaposlenih u pravosuđu i socijalnoj zaštiti;
- stvaranju preduslova za sprovođenje postupka za poboljšanje zaštite dece žrtava u krivičnom postupku, u partnerstvu sa Pravosudnom akademijom, kroz organizovanje informativnih sesija u 92 opštine u bliskoj saradnji sa zaposlenima u UNICEF-u, konsultantima i prezenterima u informativnim sesijama;
- motivisanju, izgradnji kapaciteta i omogućavanju umrežavanja pružalaca besplatne pravne pomoći u slučajevima u vezi kršenja prava deteta u oblastima obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite.

Ostvareni rezultati:

- ✓ Dana 28. aprila 2015. godine organizovana je promocija publikacije "KAKO DO PRAVOSUĐA PO MERI DETETA - Zaštita dece žrtava u krivičnim postupcima i stanje u praksi u Republici Srbiji" u saradnji sa Institutom za

kriminološka i sociološka istraživanja i Pravosudnom akademijom. Na promociji je učestvovalo **40 učesnika**.

- ✓ Dana 29. aprila 2015. godine organizovana je promocija publikacije "KAKO DO PRAVOSUDA PO MERI DETETA – Položaj deteta u građanskim sudskim postupcima u Republici Srbiji – poštovanje i ostvarivanje prava na participaciju i najbolje interese deteta u sudskim postupcima", a u saradnji sa Pravosudnom akademijom. Na promociji je učestvovalo **30 učesnika**.
- ✓ Organizovan je trening pod nazivom "Kako do pravosuđa po meri deteta – Zaštita dece žrtava i svedoka krivičnih dela". Prvi deo treninga održan je u periodu od 20. do 23. aprila, dok je drugi deo sproveden 16. maja. Trening je bio namenjen psiholozima, psihijatrima, socijalnim radnicima, a s ciljem njihovog osnaživanja za sprovođenje informativnih sesija sudijama, javnim tužiocima, profesionalcima iz centara za socijalni rad i policije. Na obukama je učestvovalo **17 učesnika**.
- ✓ U periodu maj – novembar 2015. godine u okviru ovog projekta održano je 89 informativnih sesija na temu zaštite maloletnog lica kao oštećenog i svedoka u krivičnom postupku. Na informativnim sesijama učestvovalo je **1015 učesnika** i to:
  - 393 predstavnika sudova,
  - 180 predstavnika tužilaštava,
  - 247 predstavnika centara za socijalni rad,
  - 166 predstavnika policije,
  - 29 predstavnika drugih institucija.
- ✓ Tokom jula formirane su i dve radne grupe koje okupljaju profesionalce iz pravosudnog sistema, sistema socijalne i zdravstvene zaštite, udruženja građana, a u cilju izrade „Smernica za učešće dece u građanskim sudskim postupcima i instrumenta za procenu najboljeg interesa deteta“, kao i „Smernice za izveštaj i mišljenje organa starateljstva za potrebe korišćenja od strane pravosudnih organa“
- ✓ U okviru ovog projekta, Centar za prava deteta je tokom 2015. godine sproveo i mapiranje pružalaca besplatne pravne pomoći u Republici Srbiji. Mapiranje je sprovedeno u cilju analize kapaciteta organizacija/institucija za pružanje besplatne pravne pomoći u ostvarivanju prava deteta, a posebno u oblastima obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kao i sa namerom daljeg rada na njihovom unapređenju. Tokom decembra formirana je i Mreža pružalaca besplatne pravne pomoći u oblasti prava deteta, koju čini **25 organizacija/institucija**.

2.3. „Porodica za svako dete“

Vreme realizacije: april 2014 – april 2015. godine

Projekat se realizuje u partnerstvu i uz finansijsku podršku Ambasade Kraljevine Norveške.

Osnovni cilj ovog projekta odnosio se na poboljšanje sistema socijalne zaštite i povezivanje sa sistemom maloletničkog pravosuđa kako bi se omogućila primena vaspitne mere pojačanog nadzora u drugoj porodici (hraniteljskoj). Reč je o nastavku projekta „Od problema u ponašanju do potrebne promene” podržanog od strane Ministarstva za rad zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

Ostvareni rezultati:

- ✓ U cilju izrade Priručnika za stručne radnike i hranitelje/druge porodice u kojima se primenjuje vaspitna mera pojačanog nadzora u drugoj porodici formirana je radna grupa koja je okupila najistaknutije eksperte i predstavnike različitih institucija relevantnih za zaštitu dece.
- ✓ U martu su organizovana dva treninga za profesionalce i hranitelje u cilju predstavljanja programa rada i praćenja dece sa problemima u ponašanju na hraniteljskom smeštaju, kako bi se osnažile kompetencije profesionalaca i samih hranitelja i vremenom obezbedile potrebne hraniteljske porodice spremne za smeštaj dece sa problemima u ponašanju, a posebno omogućila češća primena vaspitne mere pojačanog nadzora u drugoj porodici. Na treninzima je učestvovalo ukupno **55 učesnika**.
- ✓ Dana 30. aprila 2015. godine organizovana je promocija publikacije "VASPITNA MERA POJAČAN NADZOR U DRUGOJ PORODICI: model primene u hraniteljskim porodicama - Priručnik za stručne radnike i hranitelje/ druge porodice u kojima se primenjuje vaspitna mera pojačanog nadzora u drugoj porodici". Promocija je organizovana u saradnji sa Institutom za kriminološka i sociološka istraživanja i prisustvovalo joj je **46 učesnika**. U cilju što potpunijeg poštovanja i ostvarivanja prava maloletnika koji se nađu u sistemu krivičnopravne zaštite Centar za prava deteta je inicirao i dao doprinos daljem razvoju hraniteljstva kao specifične usluge sistema socijalne zaštite, a s aspekta mogućnosti primene jedne posebne krivične sankcije - vaspitne mere pojačan nadzor u drugoj porodici. U tu svrhu izrađen je pomenuti priručnik.

2.4. Finalizacija drugog i trećeg periodičnog alternativnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta (2008 -2014)

Vreme realizacije: oktobar 2015 – decembar 2015. godine
Projekat se realizuje u partnerstvu i uz finansijsku podršku Pestalozzi dečje fondacije

Projekat je realizovan s ciljem uključivanja članica Koalicije za monitoring prava deteta i partnerskih organizacija Pestalozzi dečje fondacije u finalizaciju Alternativnog periodičnog izveštaja i njegovu promociju na nacionalnom i lokalnom nivou.

Ostvareni rezultati:

- ✓ U okviru projekta održan je sastanak Koalicije za monitoring prava deteta u Srbiji. Sastanak je organizovan s ciljem finalizacije Drugog i trećeg periodičnog alternativnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta i fakultativnih protokola.
- ✓ Povodom obeležavanja 20. novembra, organizovana je Nacionalna konferencija, na kojoj je predstavljen Drugi i treći alternativni periodični izveštaj o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014). Konferencija je organizovana uz podršku Save the Children i Pestalozzi Children's Foundation.
- ✓ Promocija Alternativnog periodičnog izveštaja održana je i na lokalnom nivou u Nišu, Kraljevu, Užicu, Knjaževcu i Vranju. Na promocijama je prisustvovalo **392 učesnika**.

2.5. “Osnaživanje dece i mladih sa smetnjama u razvoju da reaguju na zlostavljanje i zanemarivanje”

Vreme realizacije: jul 2014 – januar 2016. godine

Projekat se sprovodi u partnerstvu sa međunarodnom dobrotvornom organizacijom Lumos uz finasijsku podršku Delegacije Evropske unije u Republici Srbiji kroz EIDHR program.

Opšti cilj projekta je pomoć civilnom društvu u Srbiji u borbi protiv diskriminacije dece i mladih sa smetnjama u razvoju i promocija demokratskih reformi kroz povećanje njihovog političkog učešća u ostvarivanju svojih ljudskih prava.

Specifični ciljevi projekta odnose se na:

- osnaživanje dece i mladih sa smetnjama u razvoju radi učešća u izmeni zakonodavstva i praksi koji ih se neposredno tiču;
- poboljšanje profesionalnih odgovora na zlostavljanje i zanemarivanje dece sa smetnjama u razvoju;
- obezbeđivanje učešća dece i mladih sa smetnjama u razvoju u političkim procesima i rad na održivosti istog;
- demonstracija kako učešće samozastupnika, profesionalaca i političara može pomoći državi da ispuni svoje međunarodne obaveze u pogledu ljudskih prava.

Ostvareni rezultati:

- ✓ Formirana Nacionalna radna grupa za pripremu vodiča za bolje razumevanje i primenu Opšteg protokola za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja u situaciji kada se zaštita pruža detetu sa smetnjama u razvoju nastavila je svoj rad i u 2015. godini. Tokom 2015. godine Radna grupa održala je 4 sastanka i izradila je ”Vodič za primenu protokola za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja u odnosu na decu i mlade sa smetnjama u razvoju”.

- ✓ Članovi samozastupničke grupe okupljene oko Kluba za zdrave promene učestvovali su i/ili organizovali ukupno 18 akcija samozastupanja na kojima su na različite načine predstavili zašto je važno da mladi sa smetnjama u razvoju govore u svoje ime i o temama kao što su zaštita od zlostavljanja i zanemarivanja.
- ✓ U svrhu poboljšanja profesionalnih odgovora na zlostavljanje i zanemarivanje dece sa smetnjama u razvoju održano je 7 od planiranih 10 treninga pod nazivom "Zaštita dece i mladih sa smetnjama u razvoju od zlostavljanja i zanemarivanja" namenjenih multidisciplinarnim grupama profesionalaca (predstavnicima obrazovnog sistema, zdravstvenog sistema, pravosuđa, sistema socijalne zaštite, udruženja građana), a u cilju unapređenja njihove prakse. Na ovim treninzima u ulozi ko-trenera uključeni su i predstavnici Kluba za zdrave promene. Na treninzima je učestvovalo ukupno **179 učesnika**.
- ✓ Objavljena je i promovisana lako čitljiva publikacija pod nazivom "NIKO NE SME DA TE POVREDI - Knjiga za decu i mlade - da im pomogne da razumeju šta su zlostavljanje i zanemarivanje dece". Publikacija je objavljena na srpskom i engleskom jeziku. Na promociji koja je organizovana u Dečijem kulturnom centru učestvovalo je ukupno **25 dece i mladih**.

3. Izdavačke aktivnosti

Tokom 2015. godine Centar za prava deteta publikovao je **7 naslova**.

1. "VASPITNA MERA POJAČAN NADZOR U DRUGOJ PORODICI: model primene u hraniteljskim porodicama - Priručnik za stručne radnike i hranitelje/ druge porodice u kojima se primenjuje vaspitna mera pojačanog nadzora u drugoj porodici"
http://cpd.org.rs/Data/Images/vaspitna_mera_pojacan_nadzor_u_drugoj_porodici.pdf
2. "NIKO NE SME DA TE POVREDI – Knjiga za decu i mlade da im pomogne da razumeju šta su zlostavljanje i zanemarivanje".
http://cpd.org.rs/Data/Files/niko_ne_sme_da_te_povredi_sr-latin.pdf
3. "NOBODY IS ALLOWED TO HARM YOU - A book for children and young people to help them understand what abuse and neglect means".
http://cpd.org.rs/Data/Files/niko_ne_sme_da_te_povredi_en.pdf
4. "KAKO DO PRAVOSUĐA PO MERI DETETA - Zaštita dece žrtava u krivičnim postupcima i stanje u praksi u Republici Srbiji"
http://cpd.org.rs/Data/Files/ka_pravosudju_po_meri_deteta_krivicno.pdf
5. "KAKO DO PRAVOSUĐA PO MERI DETETA – Položaj deteta u građanskim sudskim postupcima u Republici Srbiji – poštovanje i ostvarivanje prava na participaciju i najbolje interese deteta u sudskim postupcima"
http://cpd.org.rs/Data/Files/ka_pravosudju_po_meri_deteta_gradjansko.pdf

6. Drugi i treći alternativni periodični izveštaj o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014)

[http://cpd.org.rs/Data/Files/Drugi i treci alternativni periodicni izvestaj o primeni Konvencije 2008 2014 sr-latin.pdf](http://cpd.org.rs/Data/Files/Drugi_i_treci_alternivni_periodicni_izvestaj_o_primeni_Konvencije_2008_2014_sr-latin.pdf)

7. „Smernice za učešće dece u građanskim sudskim postupcima i instrument za procenu najboljeg interesa deteta“

[http://www.cpd.org.rs/Data/Files/Smernice za ucesce deteta u gradjanskim sudskim postupcima.pdf](http://www.cpd.org.rs/Data/Files/Smernice_za_ucesce_deteta_u_gradjanskim_sudskim_postupcima.pdf)

4. Druge aktivnosti realizovane tokom 2015. godine

4.1. Članstva u radnim grupama/telima/upravljačkim strukturama državnih ustanova i institucija

- Predstavnik Centra (Ivana Stevanović) je član Upravnog odbora Zavoda za vaspitanje dece i omladine.
- Predstavnik Centra (Ivana Stevanović) je član Saveta za prava deteta Vlade Republike Srbije.
- Predstavnik Centra (Ivana Stevanović) je član Saveta za prava deteta grada Beograda i članica dva Radna tela Saveta:
  - Radna grupa za decu i mlade sa problemima u ponašanju i u sukobu sa zakonom,
  - Radna grupa za izradu predloga Programa politika za decu Beograda za period 2016-2020.
- Predstavnik Centra (Ivana Stevanović) je član Radne grupe za izradu Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i zaštiti maloletnih lica u krivičnom postupku.

4.2. Aktivnosti dečjih/omladinskih grupa - DX i Klub za zdrave promene (grupa koja okuplja decu sa smetnjama u razvoju)

- U 2015. godini Dečji informativno-kulturni servis DX nastavlja svoj rad u interakciji sa Klubom za zdrave promene. Mladi iz ove dve grupe zajednički su sproveli sledeće aktivnosti:
  - ✓ 18. maja ugostili su grupu dece i mladih iz Peći i Prištine - "Respect our Rights". Tom prilikom članovi DX-a upoznali su goste sa svojim aktivnostima, rezultatima i razmenili su iskustva i publikacije. Mladi iz Kluba za zdrave promene upoznali su goste sa projektom "Osnaživanje dece i mladih sa smetnjama u razvoju da reaguju na zlostavljanje i zanemarivanje dece". U sklopu svog predstavljanja, osnaženi mladi su sa gostima podelili i to sa kojim izazovima se suočavaju i na koji način prevazilaze aktuelne izazove.
  - ✓ 6. juna organizovana je javna akcija pod nazivom "Šta je deci i mladima Beograda potrebno". Akcija je predstavljala nastavak aktivnosti iz 2014.

godine, kada su organizovane fokus grupe sa predstavnicima dece i mladih iz Beograda o tome šta deca i mladi vide kao prioritete svoje generacije, sa naglaskom na potrebama čije se zadovoljavanje može u celosti ili delimično obezbediti na nivou lokalne samouprave. Ovo takođe može biti od pomoći u kreiranju budućih strateških dokumenata grada Beograda, prvenstveno onih koji se odnose na oblast ostvarivanja prava deteta, odnosno definisanja politike grada Beograda prema deci. Stavovi i mišljenja dece predstavljani su Savetu za prava deteta grada Beograda.

- ✓ obeležen je 19. novembar, Svetski dan borbe protiv zlostavljanja dece, tribinom na kojoj su članovi Kluba za zdrave promene i DX-a svojim vršnjacima ukazali kako da prepoznaju šta je to zlostavljanje i zanemarivanje i kako mogu da reaguju ako se nađu u situaciji u kojoj se dešava zlostavljanje ili zanemarivanje. Tokom tribine predstavljeni su i stavovi njihovih vršnjaka o tome kako oni vide svoju ulogu u unapređenju zaštite dece od zlostavljanja, šta misle da država i lokalna zajednica mogu dodatno da urade po ovom pitanju.
- U julu 2015. godine u mestu Razma u Albaniji, organizacija Save the Children je organizovala drugu letnju školu za dečje/omladinske grupe iz Srbije, Kosova, Moldavije i Ukrajine. Glavna teme letnje škole bili su upoznavanje i radionice u vezi sa istraživanjem pod nazivom „Mladi glasovi“. Predstavnicima DX-a učestvovali su u radu letnje škole.
- Klub za zdrave promene je učestvovao/organizovao 18 javnih akcija na kojima su na različite načine predstavili zašto je važno da mladi sa smetnjama u razvoju govore u svoje ime i o temama kao što su zaštita od zlostavljanja i zanemarivanja. Kao primere nekih navodimo:
  - promociju lako čitljive publikacije namenjene deci i mladima "NIKO NE SME DA TE POVREDI – Knjiga za decu i mlade da im pomogne da razumeju šta su zlostavljanje i zanemarivanje", koja je održana 23. juna u Dečjem kulturnom centru Beograda. Ova publikacija je prvenstveno namenjena deci i mladima sa smetnjama u razvoju, ali i deci iz opšte populacije. Publikaciju su pripremili deca i mladi – članovi Kluba za zdrave promene uz podršku Centra za prava deteta, međunarodne dobrotvorne organizacije Lumos i Centra za socijalno preventivne aktivnosti GRiG a uz finansijsku podršku Delegacije Evropske unije u Republici Srbiji. Publikaciju su predstavili članovi Kluba za zdrave promene uz podršku voditelja ove grupe. U okviru promocije realizovan je i interaktivan rad sa decom i mladima kroz njihovo učešće u kreiranju poruka za državu, odrasle i vršnjake kako bi se unapredila zaštita dece i mladih od zlostavljanja i zanemarivanja;
  - učešće na događaju koji je organizovao Savez slepih Srbije povodom obeležavanja 15. oktobra, Svetskog dana slepih. Tada je predstavljena knjiga Niko ne sme date povredi, a prisutnima je podeljen njen prevod na Brajevo pismo;
  - učešće u obeležavanju Dečje nedelje koja se održava svakog oktobra. Klub za zdrave promene imao je svoj štand na kome su predstavili

svoje materijale i razgovarali sa svim zainteresovanima o aktivnostima grupe.

4.3. Učešće predstavnika Centra za prava deteta na javnim skupovima¹

Tokom 2015. godine predstavnici Centra učestvovali su na **43** javna/stručna skupa (39 u Srbiji, 4 u inostranstvu).

4.4. Prisustvo Centra za prava deteta u medijima²

Predstavnici Centra za prava deteta su se tokom godine kontinuirano obraćali široj javnosti kroz različite forme prisustva u medijima. U zavisnosti od konkretne teme ili problema, Centar se obraćao putem saopštenja za javnost, intervjuua za štampu, prilogima i gostovanjima na televiziji i radiju. Tokom 2015. godine emitovano je i objavljeno ukupno **33** sadržaja.

4.5. Podneti predlozi projekata

Tokom 2015. godine Centar za prava deteta je podneo **11** predloga projekata: Save the Children International (institucionalna podrška radu organizacije), Delegacija Evropske Unije u Republici Srbiji, EIDHR Program (Osnaživanje dece za učešće u sudskim i upravnim postupcima), UNICEF (Ka pravosuđu po meri deteta), Dečja fondacija Pestalozzi (Finalizacija drugog i trećeg periodičnog alternativnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta (2008 -2014), Dečja fondacija Pestalozzi (Jačanje kapaciteta Koalicije za monitoring prava deteta u Srbiji za primenu osnovnih principa Konvencije o pravima deteta), NIS (EKoKultura – Kreativno upravljanje otpadom), Ministarstvo omladine i sporta (Sami stvaramo šanse – Učešće mladih u promociji inkluzivnog društva), Norway Embassy (Podrška razvoju organizacije), IAN (Change for good) – Centar će biti angažovan na monitoringu projektnih aktivnosti vezanih za učešće dece, Delegacija Evropske Unije u Republici Srbiji (Support to the social inclusion of the most vulnerable groups, including roma, through more diversified community – based social services) – Centar u ulozi partnera na projektu, Kuća ljudskih prava (Jačanje kapaciteta zaštitnika građana za pokretanje zakonodavnih inicijativa sa civilnim društvom) – Centar za prava deteta u saradnji sa Užičkim centrom za prava deteta.

5. Završne napomene

U 2015. godini realizaciju projekata i drugih aktivnosti Centra za prava deteta podržali su:

- **UNICEF, kancelarija u Beogradu**
- **Delegacija Evropske Unije u Republici Srbiji kroz Program Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava (EIDHR)**
- **LUMOS fondacija**
- **Pestalozzi dečja fondacija**

---

¹ U Prilogu 1 navedeni su javni i stručni skupovi na kojima su predstavnici Centra učestvovali

² U Prilogu 2 naveden je spisak medijskih nastupa/objava

- **Swedish International Development Cooperation Agency preko Save the Children International**
- **Ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu**

6. Prilozi

Prilog 1 – Učešće predstavnika Centra za prava deteta na stručnim okupljanjima u 2015. godini

Januar

- Prva sednica Radne grupe za kontrolu sprovođenja Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica u delu koji se odnosi na učešće maloletnih lica u sudskim postupcima, Narodna skupština Republike Srbije, Beograd, 26. januar 2015, organizator Odbor za prava deteta Narodne skupštine Republike Srbije.

Februar

- Okrugli sto „Multinacionalna UNICEF evaluacija: Postignuća u oblasti reforme sistema dečje zaštite – 2005-2012“, Beograd, 26. februar 2015, organizator UNICEF.

Mart

- Kick-off sastanak „Regionalni resursni centar za zaštitu dece (RCC) za jugoistočnu Evropu i ChildHub platformu“, Beograd, 20. mart 2015, organizator platforma Child Protection Hub for South East Europe uz podršku EU, OAK Foundation, Austrian Development Cooperation.
- Roundtable „The Role of Educational System in Preventing and Responding to Gender Based Violence among and towards children/school pupils“, Belgrade, 24 March 2015, organised by Ministry of Education, Science and Technological Development in cooperation with UNICEF.
- Okrugli sto pod nazivom „Uloga obrazovno-vaspitanog sistema u prevenciji i odgovoru na rodno zasnovano nasilje među i nad decom/učenicima“, Beograd, 24. mart 2015, organizator Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja u saradnji sa UNICEF-om.
- Prva sednica Radne grupe za praćenje stanja i unapređenje položaja i prava dece čiji se život i rad odvija na ulici, Beograd, 27. mart 2015, Dom Narodne skupštine Republike Srbije, organizator Odbor za prava deteta Narodne skupštine Republike Srbije.
- Okrugli sto „Podrška porodici – podrška deci – prevencija izdvajanja dece iz porodice“, Beograd, 30. mart 2015, Beograd, organizatori MODS, Fondacija SOS Dečja sela Srbija, FICE Srbija i Unicef.

April

- Sednica UO MODS-a, Vrnjaska Banja, 15. april 2015, organizator MODS.

- Okrugli sto „Unapređenje sistema zaštite dece od nasilja“, 20. april 2015, Beograd, u organizaciji Ministarstva za rad, boračka i socijalna pitanja i UNICEF-a.
- Eurochild Generalna Skupština, 24-26 April 2015, Brisel, organizovano od strane Eurochild.

Maj

- Nacionalni okrugli sto „Re/integracija žrtava trgovine ljudima“, 14. maj 2015, Beograd, organizatori Atina, CiM i King Baudouin Foundation.
- Konferencija „Diskriminacija u Srbiji – aktuelni trendovi“, 15. maj 2015, Beograd, organizator Koalicija protiv diskriminacije.
- Konferencija Unapređenje položaja žena u našem društvu – Kako rodnu ravnopravnost vide učenice srednjih škola u Beogradu“, 21. maj 2015, Beograd, organizator BKV fond.
- Sastanak tematske grupe MODS-a – „Zaštita dece“, 22. maj 2015, Beograd, organizator MODS.
- Konferencija „Uloga nevladinih organizacija u mehanizmu“, 26. maj 2015, Beograd, organizatori Kancelarija za ljudska i manjinska prava, OSCE, UN Human Rights – Office of the High Commissioner.

Jun

- Međunarodna konferencija „Maloletnici kao učinioci i žrtve krivičnih dela i prekršaja“, 10-11 juna 2015, Palić, organizator Institut za kriminološka i sociološka istraživanja.
- Sastanak „Status i naredni koraci u praćenju realizacije Akcionog plana za primenu Strategije prevencije i zaštite od diskriminacije za period od 2014. do 2018. godine, 16. jun 2015, Beograd, organizator Kancelarija za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije.
- Druga sednica Saveta za prava deteta, 19. jun 2015, Beograd, organizator Gradonačelnik Grada Beograda.
- Konferencija „Perspektive alternativnih krivičnih sankcija i mera restorativne pravde u Srbiji“, 30. jun 2015, Beograd, organizator Fondacija „Centar za demokratiju“.

Jul

- Treći sastanak povodom „Uloge nevladinih organizacija u savetu za praćenje preporuka mehanizama UN za ljudska prava“, Beograd, 9. jul 2015, organizator YUCOM.
- Radionica kreiranja politike na temu: Prevencija zlostavljanja i zanemarivanja dece u Republici Srbiji“, 14. jul 2015, organizator World Health Organisation – Regional Office for Europe.

Septembar

- Konferencija „Jednaka prava u obrazovnom sistemu Srbije“ Beograd, 17. septembar 2015, organizator YUCOM i Ministarstvo spoljnih poslova Holandije.
- Pedeset peto redovno godišnje savetovanje Udruženja za krivičnopravnu teoriju i praksu „Suđenje u razumnom roku i drugi krivičnopravni instrumenti adekvatnosti državne reakcije na kriminalitet“, Zlatibor, 17-19. septembra 2015, organizacija Srpsko udruženje za krivičnopravnu teoriju i praksu.
- Konferencija „Zaštita dece od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja“, Novi Sad, 22. septembar 2015, organizator Ženska parlamentarna mreža Skupštine AP Vojvodine.
- Predstavnice Centra za prava deteta su u periodu od 22. do 24. septembra u Briselu učestvovala na regionalnom partnerskom sastanku Save the Children International.

Oktobar

- Dvadesetsedma sednica Odbora za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva, Beograd, 01 oktobar 2015, organizator Odbor za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva Narodne skupštine Republike Srbije.
- Svečanost „Decenija sa decom i mladima“ i Okrugli sto „Uloga društva u borbi protiv nasilja nad decom“ 6. oktobar 2015, Beograd, organizator NADEL.
- Oktobarski susreti u socijalnoj zaštiti 2015 „Deca i mladi kao deo sistema – zaštita ili sekundarna traumatizacija“, Okrugli sto „Ka pravosuđu po meri dece“, Niš, 15-16. oktobar 2015, organizacija Centar za socijalni rad, UNICEF.
- Konferencija „Nikad nasilje“, 22. oktobar 2015, Beograd, organizatori Udruženje za odgovorno roditeljstvo „Gnezdo“, Ambasada Švedske, Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja republike Srbije, UNICEF.

Novembar

- Završna konferencija „Osnaživanje civilnog društva radi implementacije antidiskriminacionog zakonodavstva u Srbiji“, Beograd, 12. novembra, organizacija Praxis i Equal Rights Trust uz podršku Poverenika za zaštitu ravnopravnosti.
- Treća sednica Saveta za prava deteta grada Beograda, Beograd, 20 novembar 2015, organizacija Sekretarijat za socijalnu zaštitu Gradske uprave Grada Beograda.
- Konferencija povodom obeležavanja 20. novembra, datuma kada je u Skupštini Ujedinjenih nacija 1989. godine usvojena Konvencija o pravima deteta, Beograd, 20. novembar 2015, organizacija Centar za prava deteta uz podršku Save the Children i Pestalozzi Children's Foundation.
- Konferencija „Zaštita dece na internetu“, Beograd, 26.11.2015. organizacija UNICEF.

- Civil Society Workshop on Children's Rights and Business od 24 do 26 Novembra, 2015. godine, Bukurešt.
- Regionalni partnerski sastanak Save the Children International od 26 do 28 Novembra, 2015. godine, Bukurešt.

Decembar

- Sastanak članova Saveta za prava deteta Grada Beograda, Beograd, 01.12.2015, organizacija Sekretarijat za socijalnu zaštitu Gradske uprave Grada Beograda.
- Konferencija: „Kako da PRAVO stigne ŽIVOT - osamostaljivanje i sprečavanje institucionalizacije mladih sa teškoćama u razvoju“, Beograd, 3. decembar 2015, organizacija GRIG.
- Javna debata ZAŠTITA DECE U SRBIJI – OD ZAKONA DO SPROVOĐENJA, Beograd, 10.12.2015, organizacija Društvo za razvoj dece i mladih – Otvoreni klub i Mreža organizacija za decu Srbije u saradnji sa Odborom za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva Narodne skupštine Republike Srbije.
- Sednica Odbora za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva sa temom „Hraniteljstvo u Srbiji“, Beograd, 15.12.2015., organizacija Odbor za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva Narodne skupštine Republike Srbije.
- Okrugli sto „Oblikovanje rodnih uloga i identiteta kroz roditeljske prakse i društvene norme“, Beograd, 16. decembar 2015., organizacija UNICEF.
- Radionica za izradu dvogodišnjeg plana saradnje (2016-2017) u oblasti dečje zaštite, Šabac, 17. i 18.12.2015, organizacija UNICEF.
- Četvrta sednica Saveta za prava deteta grada Beograda, Beograd, 30.12.2015, organizacija Sekretarijat za socijalnu zaštitu Gradske uprave Grada Beograda.

Prilog 2 – Učešće predstavnika Centra za prava deteta u medijima u 2015. godini

April

- Tinejdžerski magazin “Lili”, predstavljena publikacija “Album dečjih prava”,
- 16 April 2015, Politika, kolumna “Prava deteta”, članak “Uloga centra za socijalni rad”, izjava predstavnika Centra

Maj

- 5 Maj 2015, TV Pink, jutarnji program, učešće predstavnika Centra u emisiji, tema “Deca žrtve saslušanja u neadekvatnim prostorijama“
- 11 Maj 2015, sajt Norveške ambasade u Srbiji, objavljena vest o realizovanim aktivnostima na projektu “Porodica za svako dete”,
http://norveska.org.rs/News_and_events/News-and-events1/A-family-for-every-child/#.VX_-Ofntmkp

Jun

- 16 June 2015, TV N1, Vesti, Izjava predstavnika Centra za prava deteta na temu pravo deteta na privatnost
<http://rs.n1info.com/a69617/Vesti/Stefan-Ilic-se-utopio-nesrecnim-slucajem.html>
- “Građanska inicijativa”
http://razvoj.gradjanske.org/index.php?option=com_content&view=article&id=386:niko-ne-sme-da-te-povredi&catid=25&Itemid=257
- “Centar za razvoj neprofitnog sektora”
<http://www.crnps.org.rs/2015/niko-ne-sme-da-te-povredi>
- 2 Jul 2015. Predstavnicima Centra za prava deteta i Kluba za zdrave promene učestvovali u Emisiji „Rečeno i prečutano“ Radio Beograda 2, emisija je emitovana dva puta

Jul

- VREME, 30.07.2015. Vreme dece - Konvencija u teoriji i praksi
<http://www.vreme.co.rs/cms/view.php?id=1316298>

Novembar

- RTS, 19.11.2015. Obeležen Svetski dan borbe protiv zlostavljanja dece
<http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/drustvo/2110672/obelezen-svetski-dan-borbe-protiv-zlostavljanja-dece.html>

Mediji o Konferenciji Centra za prava deteta povodom 20. novembra i promociji Alternativnog periodičnog izveštaja na lokalnom nivou:

- TANJUG <http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=214236>
- Medija Centar <http://www.mc.rs/obelezavanje-20-novembra---datuma-kada-je-u-skupstini-ujedinjenih-nacija-1989-godine-usvojena-konvencija-o-pravima-deteta-kaonajznacajniji-dokument-u-ovoj-oblasti.4.html?eventId=9961>
- Jugmedia <http://jugmedia.rs/predstavljen-izvestaj-o-primeni-konvencije-o-pravima-deteta/>
- YUMAMA <http://www.yumama.com/vesti/15359-danas-slavimo-svet-najmladjih-dragi-malisani-srecan-vam-svetski.html>
- Medija centar - konferencija, 21.11.2015; TV KCN, K::CN MATINE, gostovanje predstavnika Centra za prava deteta
<http://vhost.arhiv.rs/video/CE6F3470E2EA78B7C1257F0400490496.mp4>
- Medija centar – konferencija, 20.11.2015; Radio Beograd 1, Dnevnik Obeležen Svetki dan deteta
<http://vhost.arhiv.rs/video/60D0AD8945048135C1257F03007EC972.mp3>
- Medija centar - konferencija, 20.11.2015; Radio Beograd 1, Novosti dana -Danas se obeležava Svetski dan deteta
<http://vhost.arhiv.rs/video/436F2C1061FC1798C1257F03006D2064.mp3>

- Medija centar – konferencija, 20.11.2015; Radio Novi Sad 1, Novosti - Svetski dan deteta
<http://vhost.arhiv.rs/video/FFA34C43DC5AA848C1257F03006D2061.mp3>
- „Narodne novine“, 20.11.2015. – „Dečiji pravopol“
- Naslovi.net, 20.11.2015. – Izveštaj o primeni Konvencije o pravima deteta
- Južne vesti, 20.11.2015. – Deca informišu svoje vršnjake o pravima deteta
- Facebook stranica Otvorenog kluba, 20.11.2015. – saopštenje za javnost
- Banker Radio, 20.11.2015. – Promocija Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014)
- TV Zona Plus, 20.11.2015. Promocija Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014)
<http://tvzonaplus.rs/medunarodni-dan-decijih-prava/> i
<https://www.youtube.com/watch?v=EMaoW9baaa8>
- Promocija Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014), TV Zona Plus, 20.11.2015. – „Danas“ - <https://www.youtube.com/watch?v=EMaoW9baaa8> (16:09 – 28:55)
- TV LAV – Promocija Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014) u Užicu
- Radio 31 - Promocija Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014) u Užicu
- Radio Luna - Promocija Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014) u Užicu
- Promocija Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014) u Nišu
<http://www.okradio.rs/vesti/lokalne/nekusus-za-decija-prava-52217.html>
- Promocija Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014) u Vranju
http://www.rtv-vranje.rs/index.php?option=com_k2&view=item&id=11299:obelezen-svetski-dan-deteta&Itemid=239
- Promocija Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014)
<http://tvinfopuls.tv/video/dnevnik/video/dnevnik-20-11-2015.html>
- Promocija Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014) u Knjaževcu
<http://knjazevacinfo.rs/arhiva-vesti/drutvo/10451-prava-deteta-u-srbiji.html>

Decembar

- 17.12.2015. godine u autorskoj emisiji „Rečeno i prećutano“ predstavnica Centra za prava deteta i predstavnica organizacije ASTRA razgovarale su o rezultatima Drugog

i trećeg periodičnog alternativnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta sa novinarkom Radio Beograda 2, Gordanom Jelić